

УДК 37.03:378.1

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Ірина Мудра,

*методист Державного професійно-
технічного навчального закладу «Рівненський
центр ПТО сервісу та дизайну»,
<https://orcid.org/0009-0002-6804-0554>
e-mail: irina.jobhome@gmail.com*

Анотація. У статті розглядаються сучасні підходи до формування компетентностей у здобувачів закладу професійно-технічної освіти. Аналізуються нові нормативні документи, що регулюють діяльність закладів професійної освіти, та їх вплив на освітній процес. Особлива увага приділяється впровадженню дуальної освіти, цифровізації навчання та інтеграції ключових і професійних компетентностей.

Ключові слова: професійно-технічна освіта, ключові та професійні компетентності, дуальне навчання, цифровізація світи, розвиток технологій, компетентності здобувачів освіти.

PECULIARITIES OF FORMING THE COMPETENCES OF STUDENTS IN SEWING AND SERVICE INSTITUTIONS

Iryna Mudra,

*methodologist of the State Vocational
and Technical Educational Institution
«Rivne Center for Vocational and Technical
Education of service and design»*

Abstract. The article considers modern approaches to the formation of competencies in students of a vocational education institution. New regulatory documents regulating the activities of vocational education institutions and their impact on the educational process are analyzed. Special attention is paid to the implementation of dual education, digitalization of training and integration of key and professional competencies.

Keywords: vocational education, key and professional competencies, dual learning, digitalization of the world, development of technologies, competencies of students, educational institution.

Сучасна система професійно-технічної освіти (ПТО) України зазнає значних трансформацій, спрямованих на підвищення якості підготовки кваліфікованих фахівців, здатних відповідати вимогам ринку праці сьогодення. Одним із ключових аспектів цих змін є формування у здобувачів освіти необхідних компетентностей, що забезпечують їхню професійну мобільність та конкурентоспроможність. В умовах динамічного розвитку технологій, цифровізації економіки та змін на ринку праці традиційні підходи до навчання мають бути оновлені, щоб відповідати сучасним викликам.

Одним із важливих напрямів розвитку ПТО є оновлення нормативно-правової бази. Зокрема, у жовтні 2024 року Міністерство освіти і науки України затвердило зміни до Типових штатних нормативів закладів професійної освіти (наказ №1410 від 02.10.2024 р.). Ці зміни спрямовані на адаптацію освітньої системи до сучасних викликів та включають:

– *Підтримку дітей з особливими освітніми потребами:* введення посад асистентів викладачів та майстрів виробничого навчання.

– *Введення нових спеціалістів:* профорієнтаторів, маркетингологів, інспекторів з кадрів, фахівців з публічних закупівель.

– *Цифровізацію:* створення посад ІТ-фахівців для технічної підтримки та впровадження сучасних технологій.

– *Співпрацю з бізнесом:* у закладах з понад 500 учнями введено посаду заступника директора з навчально-виробничої роботи.

Ці нововведення покликані покращити управління закладами, сприяти співпраці з роботодавцями та інтеграції сучасних технологій у освітній процес.

Одним із ефективних підходів до формування професійних компетентностей є дуальна форма навчання, яка поєднує теоретичне навчання в закладі освіти з практичною підготовкою на підприємстві. Це дозволяє здобувачам освіти отримувати реальний досвід роботи з іншими працівниками, клієнтами та адаптуватися до вимог сучасного виробництва. Дослідження показують, що впровадження дуальної

освіти сприяє підвищенню якості підготовки фахівців та їх конкурентоспроможності на ринку праці.

В нашому закладі успішно реалізовано в професії «Перукар (перукар-модельєр)», де здобувачі освіти частину виробничого навчання проводять на базі перукарень, салонів краси, отримуючи практичні навички роботи з клієнтами, що значно підвищує рівень комунікації, засвоєння й відпрацювання знань, вмінь та роботи в команді.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології відіграють важливу роль у формуванні ключових та професійних компетентностей здобувачів освіти. Використання дистанційної платформи для навчання, створення інформаційно-освітнього середовища сприяють доступу до широкого спектру освітніх ресурсів, розвитку самостійності та відповідальності в наших учнів. Цифровізація також дозволяє впроваджувати інноваційні методи навчання та здійснювати моніторинг навчальних досягнень, рівня підготовки та взаємодії педагогів з учнями, батьками. Зокрема на уроках теоретичного та виробничого навчання викладачі загальноосвітніх предметів та професійно-практичної підготовки нашого закладу використовують багато цікавих тестів в ігровій формі, САПР для конструювання одягу для професій кравець, майстер з пошиву одягу та закрійник, ПЗ роботи з вишивкою. На уроках професійно-практичної підготовки педагоги з учнями практикують освітні серіали та симулятори платформи (Dii Education, n.d.)

Найкращим способом оцінити свою цифрову грамотність для педагогів – пройти Цифрограм для вчителів на платформі Освіта. Дія, що і зробили 40 педагогів нашого закладу на початку 2025 року. Завдання Цифрограму створені за європейськими стандартами DigComp 2.1. та адаптовані українськими експертами. Отримані результати мотивують педагогів удосконалювати свою цифрову компетентність та планувати підвищення кваліфікації.

Важливим аспектом сучасної професійно-технічної освіти є інтеграція ключових та професійних компетентностей. Це забезпечує всебічний розвиток особистості здобувача освіти та його готовність до вирішення комплексних професійних завдань. Практичні заходи, такі як воркшопи та майстер класи під час методичного тижня, який організують методисти щороку на початку січня, сприяють обміну досвідом між педагогами та впровадженню кращих практик інтеграції компетентностей у освітній процес. В рамках предметних тижнів та

тижнів професій і не тільки проводяться інтегровані заняття з української мови та перукарського матеріалознавства, математики та конструювання одягу професії «Кравець», з інформаційних технологій та виробничого навчання професії «Флорист», де учні застосовують знання цих предметів, розрахунки, роботу з кольорами, створення особистого бренду фірмовим стилем та інше.

Формування компетентностей здобувачів професійно-технічної освіти в сучасних умовах вимагає комплексного підходу, що включає оновлення нормативної бази, впровадження дуальної освіти, цифровізацію освітнього процесу та інтеграцію ключових і професійних компетентностей. Тільки за таких умов можливо підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в динамічному ринковому середовищі.

Список посилань

Ministry of Education and Science of Ukraine. (n.d.). *New opportunities for vocational technicians: important changes in staff standards*. https://mon.gov.ua/news/novi-mozhlyvosti-dlia-profesiinoi-osvity-zminy-u-shtatnykh-normatyvakh?fbclid=IwY2xjawHiAFFleHRuA2FlbQIxMAABHY2g-bY1Wh17hPYFDhw_ZW68ythn7nUHyrNY_nnTT58arFZz3JdUCbY_gQ_aem_mbhEXBV21CVtfTWVycV0dQ

Kobysya, V. (2021, November 1). *Formation of professional competence of future teachers of vocational education in the conditions of dual education by means of computer-oriented technologies*. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4446>

Ukrainian Pedagogical Journal. (2024, July 4). *Formation of technological competence of future teachers of vocational education institutions*. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-2-216-223>

Diia Education. (n.d.). *Action. Education – national edutainment educational platform of current knowledge and skills*. Retrieved from <https://osvita.diia.gov.ua/about>

Ministry of Education and Science of Ukraine. (n.d.). *Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine On Amendments to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated December 6, 2010 No. 1204*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1735-24#Text>